Charles Sturt University

ٿڻ يا اوھ جي سوڄ کان بچاءُ

ٿڻن جي سوڄ کي گھڻو ڪري اوھ جي سوڄ يا فڪريو چيو ويندو آھي.

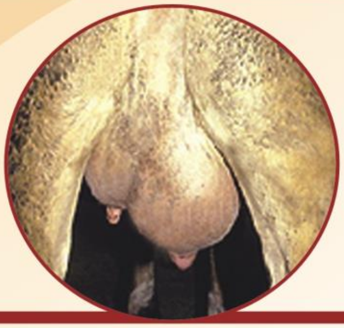

ٿڻن جي سوڄ ۾ مبتلا جانورن جي کير جي معيار ۽ مقدار ۾ تمام گھڻي گھٽتائي اچي ويندي آھي ۽ بروقت علاج نہ ٿيڻ جي صورت ۾ ٿڻ ضايع ٿي ويندو آھي جيڪو ڊيري فارمر جي جي معاشي نقصان جو سبب بڻجي ٿو.

ٿڻ جي سوڄ ٿيڻ جا اھم سبب

- واڙي ۾ صاف سٿرائي جو غير مناسب انتظام.
- ٿڻ يا اوھ تي ۽ ان جي علاج تي توجہ نہ ڏيڻ.
- خراب هٿن ۽ غلط طريقي سان ڏوھائي ڪرڻ.
- ڦرن کي ڏوھائي کان پوءِ کير پيارڻ.
- پھپھوندی لگی خوراک کا استعمال کرنا سينور (فنگس) لڳل خوراڪ جو استعمال ڪرڻ.

ٿڻ جي سوڄ جون نشانيون (ظاھري حالت ۾)

- اوھ ۾ اوچتو سوڄ، ڳاڙھو ٿي وڃڻ، هٿ لائڻ تي گرم ۽ جانور کي سُور محسوس ٿيندو آھي.
- جانور کي تيز بخار ٿي ويندو آھي ۽ جانور کائڻ پيئڻ ڇڏي ڏيندو آھي.
- کير جي پيداوار ۾ گھٽتائي، کير جو ڦٽي وڃڻ ۽ کير ۾ ڳنڍيا نظر اچن ٿا.
- ٿڻن جي سوڄ واري جانور جو کير بدبودار ۽ لوڙيانو ٿي وڃي ٿو.
- بروقت علاج نہ ڪرائڻ جي صورت ۾ ٿڻ جي اندر ناڙ (مڻيون) ٿي ويندو آھي جنھن جي ڪري ھڪ يا ھڪ کان وڌيڪ ٿڻ سُڪي ويندا آھن.

ٿڻن جي سوڄ جون نشانيون (اندروني يا لڪيل حالت ۾)

- ٿڻ يا اوھ جي ظاھري بناوت ۾ ڪابہ تبديلي نظر نٿي اچي.
- جانور صحتمند نظر ايندو آھي پر کير جي پيداوار ۾ ڪوٽ ۽ کير لاھڻ ۾ دير ڪندو آھي.
- کير ۾ ڦٽيون موجود نہ ھونديون آھن پر کير جو ذائقو لوڙيانو ٿي ويندو آھي.
- اھڙي حالت م ٿڻ ۾ ناڙ(مڻيون) ٿي ويندو آھي ۽ اھو سلسلو گھڻن مھينن يا سالن تائين لڪيل رھي سگھي ٿو.
- ڪڏھن ڪڏھن ٿڻ مان ڇڊي لسي يا ڳند جھڙو گھاٽو مواد نڪرندو رھندو آھي.

سرف ٽيسٽ جو طريقو

ٿڻن جي سوڄ جي اندروني حالت ڏسڻ جي لاءِ سرف ٽيسٽ سڀ کان سادو ۽ سستو طريقو آهي.

- جانورن ۾ ٿڻن جي سوڄ جي سڃاڻپ جي لاءِ هر پندرنهن ڏينهن بعد سرف ٽيسٽ ضرور ڪريو.
- گهر ۾ عام استعمال ٿيندڙ سرف جا 2 کان 3 چمچ هڪ ڪوپ ۾ حل ڪريو.
- چار پيالين ڪٽي ان ۾ چارئي ٿڻن مان ڌار ڌار کير جا گوها (سيڙهون) وٺو.
- هڪجيتري مقدار ۾ سرف وارو پاڻي ان چارئي پيالن ۾ وجهي اڌ منٽ تائين هلائيندا رهو.

جيڪڏهن کير ۾ ننڍيون ننڍيون ڦُٽيون هجن	بيماري جو پهريون درجو (+)
جيڪڏهن کير گهاٽو يا سفيد ريشيدار هجي.	بيماري جو ٻيون درجو (++)
جيڪڏهن کير جيلي وانگر گهاٽو هجي.	بيماري جو ٽيون درجو (+++)
جيڪڏهن کير ڇڊو ۽ پنهنجي اصل شڪل ۾ هجي	جانور بيماري کان محفوظ آهي

ٿڻن جي سوڄ کان بچاءُ جا اهم اپاءُ

- ٿڻن جي سوڄ کان بچاءُ جي لاءِ ڏينهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ ٻه دفعه واڙي جي صفائي ضرور ڪريو ۽ کير جي لاءِ استعمال ٿيندڙ ٿانون جي صفائي جو خاص خيال رکو.
- کير جي ڏوهائي کان پهريان ۽ پوءِ ٿڻن ۽ اوهه کي چڱي طرح ڌوئي خشڪ ڪري وٺو.
- ڪڏهن به آنگوٺو بند ڪري ڏوهائي نه ڪريو ۽ کير جي مڪمل ڏوهائي ڪريو.
- ڦرن کي ڏوهائي کان پهريان کير پياريو.
- ڏوهائي کان پوءِ ٿڻن کي جيوڙن کان بچاءُ واري دوا لڳائڻ سان ٿڻن جي سوڄ واري بيماري ۾ گهٽتائي آڻي سگهجي ٿي.
- کير جي ڏوهائي کان پوءِ جانورن کي گهٽ ۾ گهٽ اڌ ڪلاڪ ويهڻ نه ڏيو ته جيئن ٿڻ ۾ کير واري نالي بند ٿي وڃي.
- بيماري واري جانور کي صحتمند جانورن کان الڳ رکو ۽ ان جي ڏوهائي آخر ۾ ڪريو.
- ڍُڪي جانور کي خشڪ ڪرڻ کان پهريان گهٽي وقت تائين اثر رکندڙ اينٽي بائيوٽڪ ٿڻن ۾ داخل ڪريو اهڙي عمل سان ويامڻ بعد ٿڻ يا اوهه جي سوڄ جو خطرو گهٽجي وڃي ٿو.
- ٿڻ يا اوهه جي سوڄ ۽ ٻين جراثيمي بيمارين جي خلاف مناسب قوت مدافعت جي لاءِ جانورن کي متوازن خوراڪ ڏجي.
- جانورن جي صحت جي متعلق ماهر ويٽرنري ڊاڪٽر سان فوري رابطو ڪريو.

اي ايس ايل پي، ڊيري پراجيڪٽ يونيورسٽي آف ويٽرنري اينڊ اينيمل سائنسز، لاهور.

فون: 042-37212339 ويب سائٽ: www.aslpdairy.pk